Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом.

РІК III. Л[illegible] 1929. Ч. 1.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, I. пов. Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1928: В краю — річно 8 зол. піврічно 4 зол. чвертьрічно; 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Аргентині — 3·50 песа; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. Один прим. 35 с.

Українські еміґранти! Не кидайте рідної землі!

Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами!

Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Еміґрант"!

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, I. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам

Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові міститься

у ЛЬВОВІ вул. Городецька ч. 95, I. пов.

Урядові години 8—1; 3—5.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам

Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами міститься

в ТЕРНОПОЛІ вул. Пілсудського ч. 6.

Урядові години 8—3.

З НОВИМ РОКОМ.

Скінчили ми знову один рік праці. Праці під кожним оглядом важкої. Зате праці потрібної, праці необхідної, яку виконування повинно бути обовязком кожного свідомого члена української нації.

На жаль, на превеликий жаль, дуже ще багато одиниць відноситься до питання еміґрації як не вороже то принаймні байдуже. Багато одиниць не вміє ще досі уявити собі, як великий зміст крив в собі саме слово еміґрація, яке це складне і важке до розвязки суспільне питання і скільки зусиль треба, щоби це питання корисно розвязати.

Щоби цю байдужність усунути, щоби освідомити загал — це було першим нашим завданям, як Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами, так і його орґану „Українського Еміґранта".

Чи вдалося нам це вповні осягнути?

На це питання важко нам відповісти а може передчасно.

Ми щойно в початках праці. Пороблені перші кроки. Повстали перші кружки нашого товариства, пороблені заходи для заснування дальших кружків. Делеґати матірного товариства відбули цілий ряд поїздок по всіх важніших осередках цілого краю, де відбули наради з представниками українського громадянства в ціли навязання взаємин для спільної праці.

Зусилля товариства обмежилися не лише до меж рідного краю. Управа товариства навязала тісні взаємини з усіма центрами української еміґрації, перебалакувала з представниками цієї еміґрації, щоби, по перше, пізнати життя української еміґрації, всі її додатні й відємні сторони та, по друге, наладити співпрацю на будуче.

Сотки листів, які одержало товариство протягом цілого року з усіх кінців земної кулі: з далекого Китаю, з під гордих пірамід Єгипту, з над дрімучих берегів Босфору, з бразілійських пралісів і канадійських прерій, з усіх усюдів, де лише станула нога українського переселенця — усі ці листи, були доказом, що Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами стало тим лучником, який обєднує синів українського народу на цілому світі.

Слова признання, які ми читали в тих лис[illegible] для нас доказом цього.

Та й це лише перші початки. До оконе[illegible] здійснення плянів товариства ще дуже далеко. Намічена праця обіймає не місяці, але цілі роки.

Та найважнішою працею, яку виконало товариство протягом минулого року, була опіка над еміґрантами та несення інформаційної служби для них.

Тисячі осіб перейшло бюра товариства, як у Львові так і на провінції, бажаючи засягнути інформацій, що їм діяти й куди їхати, щоби зажити кращим життям. Тисячі майбутніх українських еміґрантів, яких доля гнала з рідних піль, чито на хвилеві заробітки, чи на постійне поселення, радо спішили до нашого товариства, бо пізнали, що лише свої люде дадуть їм щиру пораду, що лише тим способом вони оминуть сіти обманців і довідаються щиру правду. Ті тисячі найкраще можуть оцінити працю товариства і видати свій безсторонній осуд.

Поміч і інфорації — ці два головні свої завдання, товариство виконувало по своїм силам, свідоме цього, як велику відповідальність бере на себе.

Не було нашою ціллю і ніколи не буде, щоби без застанови, на сліпо висилати українського еміґранта. Для нас еміґрація конечність. В імя цього ми радше відраджували еміґрантам кидати рідні батьківські загони, радили їм тут шукати поправи долі і лише як ми бачили, що вони рішені їхати і вже ніхто їх не вздержить, давали їм річеві поради, остерігали перед лихими людьми, представляли всі можливости на новій землі та давали вказівки, потрібні на дорогу.

Це було наше завдання, це диктувала нам наша громадянська совість і цього будемо придержуватися і на будучність.

З тими самими цілями йдемо в Новий Рік.

До праці закликаємо всіх, кому дорога справа української бідноти, яка кидати мусить такі любі, такі милі пороги рідної хати, і йти у невідоме за далекі гори, за широкі моря, у підтропікові праліси і на просторі прерії шукати кращої долі. Закликаємо всіх, хто неглухий на чужі плачі й слези, хто вміє другого розуміти і увійти в його положення. Бо лише для тих ми працюємо, лише для нещасних пасинків долі засноване наше товариство — до цієї праці закликаємо всіх чесних і свідомих громадян.

Еміґрація в 1928 році.

ПЕРЕГЛЯД ЕМІҐРАЦІЙНИХ КРАЇВ І ВИГЛЯДИ ЗАРІБКІВ В ТИХ КРАЯХ.

Еміґрація робітників і робітниць в 1928 році йшла в двох напрямках: до европейських і заморських країв.

З країв Европи йшла еміґрація до Німеччини і до Франції. Еміґрація до Німеччини, це сезонова [illegible]ція, тобто часова, треваюча в році коло 10 [мі]сяців. Сезоновий еміґрант, що їде до Німеччини, не може цілий рік перебувати в Німеччині. Він мусить на два-три місяці вернути назад до краю. Сезонова еміґрація до Німеччини, це еміґрація рільних робітників і робітниць. Заробляють вони, по потрученні коштів удержання, за десять місяців около 80 до 100 долярів.

До Франції їхали робітники до ріжних робіт: на ріллі, по фабриках і по копальнях. При рільних роботах заробітки малі, майже ніякі. Найкраще заробляють у Франції робітники, що працюють по копальнях вугілля. Вони заробляють річно, по потрученні коштів удержання, пересічно 100 долярів.

Інші европейські краї не входять в рахубу, бо еміґрація до них дуже мала наслідком пашпортових трудностів.

Еміґрація до заморських країв спрямована була в 1928 році до Канади, Арґентини і в малих розмірах до Зєдинених Держав Америки, Бразилії і Уруґваю.

Еміґрація до Канади і Арґентини, це еміґрація рільників і слуг-дівчат до домашньої послуги. Заробітки в Канаді в рільництві виносять 250—350 долярів а для слуг-дівчат 180—300 долярів річно по потрученні коштів удержання. В Арґентині заробітки в рільництві виносять 180—200 долярів річно, по потрученні коштів удержання.

До Зєдинених Держав Північної Америки їхали еміґранти в обмеженій скількости наслідком ограничуючих розпорядків. Заробітки виносять там пересічно 500 долярів річно по потрученні коштів удержання.

Еміґранти в Бразилії і Уруґваю заробляють так мало, що шкода про це говорити. Причиною цього недостача фабрик і малі заробітки при рільництві, натомісць великі кошта удержання.

Для наших людей найкориснішою є еміґрація до Канади. Раз тому, що Канада це такий самий край, як і наш. Заробітки там найліпші з усіх еміґраційних країв. В Канаді ще ніхто не був без праці, коли лише хотів працювати. Ніхто теж не згинув з голоду. Крім цього там находять наші еміґранти поміч від наших людей, яких в Канаді є около пятьсот тисяч.

Коли хто не може їхати до Канади з тої причини, що не вміє читати, або що його не хочуть туди пустити канадійські власти, то нехай їде радше до Арґентини, як до інших країв Південної Америки. Арґентина з усіх країв Південної Америки найздоровіша. Заробітки там на половину менші як у Канаді і не сталі а це ізза недостачі в Арґентині наших орґанізацій, одначе всетаки краці, як у інших краях Південної Америки.

Присилайте передплату!

ЕМІҐРАЦІЯ ДО КАНАД[И]

Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами повідомляє, що до Канади можна їхати в 1929 році в троякий спосіб: 1) на підставі контингенту, 2) на підставі афідавітів і 3) на підставі пермітів.

Хто має намір виїхати в 1929 році без афідавіту до Канади, мусить знати, що після канадійських іміграційних законів і розпорядків можуть виїхати з Польщі тільки рільні робітники, служниці й рільничі родини. Число цих осіб є обмежене, мусить бути наперед зголошене через канадійські власти в Еміґраційнім Уряді і через цей уряд затверджене. Також обмежений є час виїзду з Польщі, звичайно від початку місяця лютого до кінця місяця липня а навіть серпня. В тому протязі часу розкладається виїзд еміґрантів на концесіоновані в Польщі корабельні Товариства і на поодинокі пароплави цих Товариств. Для кожного корабельного товариства призначене є певне число еміґрантів і більше йому не вільно перевозити до Канади. Кожному еміґрантові після вподоби вільно вибрати собі це корабельне товариство, яке йому подобається і в якому є вільні місця. Вибравши собі раз якесь корабельне товариство і забезпечивши собі в ньому місце через зложення кавції на корабельну карту в сумі 50 злп., треба держатися цего товариства і виїхати призначеним через нього пароплавом.

На підставі контингенту, затвердженого через канадійський і польський уряд можуть їхати в році 1929 з мущин тільки рільники від 18—45 року життя, які уміють читати й підписатися. Крім цего мусять вони мати зазначене в військовій книжечці, о скільки її мають, що вони є рільниками.

Крім мущин можуть їхати ще дівчата в ограниченій кількости, як служниці, які є рільничками і які покінчили 21 літ життя та уміють читати й підписатися. Замужні жінки можуть їхати до Канади, лише разом зі своїми мужами або до своїх мужів на підставі афідавіту.

Крім вгорі наведених осіб можуть їхати до Канади в контингенті ще також цілі родини, які виїзджають до Канади, щоби там поселитися і набути фарму. О скільки їде родина, то мусить їхати ціла, лише діти котрі покінчили 18 рік життя можуть лишитися в краю. На випадок коли оден член родини нище 18 літ є хорий і не зістане узнаний через лікаря за здорового, то ціла родина мусить лишитися в краю. Голова родини, а також і сини вище 15 літ мусять уміти читати й підписатися. Прочі члени родини разом зі жінкою не потребують уміти читати.

Коли голова родини не вміє читати, або син вище 15 літ не уміє читати, то мусять вони приїхати до нас до Львова, дати себе оглянути лікареві і внести подання о дозвіл на виїзд. По одержанню такого дозволу від канадійських властей, будуть могли вони виїхати.

Хто їде до Канади мусить мати стільки гроша, щоби покрити кошта подорожі кораблем і залізницями тут і в Канаді. Ціла корабельна карта до Канади разом зі залізницею зі Львова, Тернополя, Станиславова, Ковля і Рівного та Варшави аж до Вінніпеґу коштує для осіб, котрі скінчили 12 літ — 157 і пів доляра, від 10 до 12 літ — 145 долярів, від 5 до 10 літ — 78 дол. і 50 цент., від 1 року до 5 літ — 66 дол. і 25 цент., а за діти, котрі ще не покінчили 1 року — 5 дол. і 50 цент. Рільні робітники і служниці-дівчата, котрі їдуть до Канади на підставі контингенту мусять мати крім грошей на оплачення корабельної карти ще по 25 долярів на показ як висідають з корабля в Канаді і по 10 долярів на дрібні видатки, так що разом зі заплаченням цілої подорожі мусять мати 192 і пів доляра. Рільничі родини, після заплачення цілої подорожі за цілу родину до Вінніпеґу мусять крім цего мати на кавцію по 500 дол., або 250, або 100 долярів, залежно від цего, до якої групи приняли їх канадійські селекційні офіцири. Корабельні товариства є обовязані приймати гроші за корабельні карти і канадійські залізничі білєти в польських золотих або американських долярах по урядовому курсі.

Всі еміґранти до Канади мусять уміти читати. Від обовязку уміння читати звільнені є жінки, які їдуть з родичами або до родичів і всі діти нище 15 літ життя.

Всі еміґранти до Канади мусять бути цілком здорові, фізично й духово. Ті, що їдуть без афідавіту в контингенті а саме: рільники, дівчата й родини мусять купити собі корабельну карту самі або може їм хтось прислати гроші на корабельну карту, але не може посилати самої карти, бо це було би одною з причин здержання від виїзду.

Реєстрація рільних робітників, дівчат і родин вже почалася.

Такі є умовини виїзду до Канади. Хто має намір виїхати до Канади і відповідає повищим вимогам повинен так поступати.

Передовсім мусить постаратися о друк на подання до Уряду Посередництва Праці в Товаристві Опіки над Українськими Еміґрантами, або в приналежному Державному Уряді Посередництва Праці. Цей друк треба докладно виповнити і потвердити в свому громадському уряді або через уряд парохіяльний, печаткою і підписом начальника громади. З цим поданням треба особисто поїхати до приналежного Державного Уряду Посередництва Праці, щоби одержати дозвіл.

Щойно тоді, коли такий дозвіл буде в руках еміґранта, може він в своїм старостві одержати безплатний пашпорт. По закваліфікованні еміґранта через канадійського урядника має цей видати еміґрантові найпізніше до 14 днів тимчасовий цертифікат, на підставі якого еміґрант має право до візи. Певність що до виїзду має еміґрант щойно тоді, як його оглянуть канадійський лікар і канадійський консуль в Ґданську і узнають його за здоровового і здібного до подорожі. Подання о пашпорт треба

внести еміґрантові до староства сейчас по зложе[н]ню кавції 50 злп. на карту корабельну.

До подання о пашпорт муситься долучити: 1) метрику уродження, 2) свідоцтво приналежности, потверджене через громадський уряд, 3) свідоцтво моральности, потверджене через громадський і парохіяльний уряд, 4) кваліфікаційне свідоцтво, потверджене через постерунок поліції як також через повітову команду поліції, 5) посвідку із скарбового уряду, що еміґрант заплатив всі податки. О скільки платить еміґрант податки в громаді, то посвідку заплачення податків в громадськім уряді мусить предложити еміґрант в скарбовім уряді і тоді щойно одержить посвідку із скарбового уряду. 6) Посвідку зі суду, що не був караний, 7) мущини, котрі не скінчили ще 26 року життя, а котрі мають кат. „А“ або „Б“ і ті еміґранти, котрі ще не служили при війську, мусять долучити дозвіл військових влад на виїзд за границю — (такий дозвіл важний є на 2 місяці.) — 8) Всі ті, котрі служили при війську і мають більше як 26 років життя, як також ті від 21 до 26 року життя, котрі одержали кат. „Ц“ або „Д“ і військову книжечку, 9) 3 фотоґрафії, одна до кваліфікаційного свідоцтва, 1 до подання і 1 на пашпорт, а крім цего кожний еміґрант мусить мати ще 3 фотоґрафії, які йому є потрібні для канадійських властей і для нього.

Стараючися про гроші на подорож, треба уважати, щоби не продавати за безцін свого майна і поля, та не випозичати грошей на лихварські проценти, бо в Канаді доляри не валяються по землі і їх треба тяжко заробити. При контрактах продажі треба застерігати собі право відкупу а при позичкових умовах право звороту позички на випадок, коли зайде така причина, що еміґранта вернуть без його вини з дороги до Канади.

Як еміґрант вистарається о пашпорт і гроші на подорож, то повинен він виїхати цим транспортом, який йому визначить корабельне товариство. Гроші за подорож платить еміґрант перед самим виїздом при касі бюра корабельного товариства. При тім мається йому дочислити до ціни корабельної карти зложену кавцію на корабельну карту Тому еміґрант, виїзджаючи з дому до транспорту мусить взяти зі собою кавційний квіт і віддати його при заплаті.

Їдучи до Уряду Посередництва Праці, якому треба крім виповненого і потвердженого подання предложити: 1) опис особи з фотоґрафією, потверджений через громадський уряд і підписаний начальником громади. В рубриці Вашого заняття має бути написано, що Ви є рільником чи рільничкою. На фотоґрафії має бути печатка громадського уряду, але в той спосіб прибита, що половина печатки має бути на фотоґрафії, а друга половина на папери, на котрім є ствердження громадою опису особи, 2) військову книжечку, в котрій рільні робітники мусять мати написане, що вони є рільниками. Не може бути написане: кравець, швець і т. д. Як їде ціла родина, то треба [предл]ожити або метрики всіх членів родини або [ї]х метрикальний витяг, метрику вінчання, свідоцтво моральности, свідоцтво приналежности, військову книжечку і опис особи, виставлений через громадський уряд. Мущини, котрі ще не служили при війську і дівчата мусять крім виповненого і потвердженого через громадський уряд або парохіяльний уряд подання, предложити свому Урядові Посередництва Праці: 1) опис особи з фотоґрафією, потверджений через громаду, 2) метрику, 3) свідоцтво моральности потверджене через громадський і парохіяльний уряд і 4) свідоцтво приналежности. Уряд посередництва Праці переконується чи рільні робітники, дівчата-служниці й голови родин та сини вище 15 літ уміють читати й писати, чи є рільником зглядно рільничкою і тоді потвердить предложене йому подання.

З потвердженим через Уряд Посередництва Праці поданням і всіма документами треба особисто удатися до одного з бюр корабельних товариств, де лікар цего бюра огляне еміґранта або еміґрантку, чи вони є здоровими. О скільки лікар узнасть еміґранта за здорового і здібного до виїзду, тоді має еміґрант зложити в цьому корабельному товаристві кавцію на корабельну карту в квоті 50 злп., щоби в цей спосіб забезпечити собі місце на виїзд до Канади. Коли корабельне товариство прийме від еміґранта кавцію і признасть його здібним, тоді рівночасно повідомляє еміґранта коли він має в означеному дні і місці зголоситися до кваліфікації через канадійського урядника.

Коли в означенім дні канадійський урядник огляне еміґранта і закваліфікує його, це є узнасть його за здібного до виїзду до Канади, має він потвердити подання, яке вже зістало потверджене через Уряд Посередництва Праці. Після цього затверджене через канадійського урядника подання, вноситься до Державного Еміґраційного Уряду в цїли видання еміґрантові дозволу на одержання безплатного пашпорту. Дозвіл такий дістає еміґрант І Староство, до котрого еміґрант належить.

Перед виїздом з хати кожний еміґрант повинен добре заховати гроші й документи і в часі дороги стерегтися злодіїв і обманців. В дорозі він не повинен зазнайомлюватися з незнайомими особами і не показувати їм грошей ані документів. Навіть в бюрах корабельних товариств, в еміґраційних готелях і на пароході повинен добре уважати на своє добро.

Вже в хвилині, як еміґрант повзяв намір виїхати до Канади, повинен він в своїх справах інформуватися в свому товаристві Опіки на Українськими Еміґрантами, запренумерувати собі часопис **„Український Еміґрант“**, якого передплата коштує 2 злп. на 3 місяці. Всі друки до подання о пашпорт дістане еміґрант в нашім товаристві як і саме подання до староства. Також можемо виповнити і залучники до нього, коли еміґрант подасть нам докладний рік, місяць і день уродження. За всі друки і їх виповнення числимо 2 злп. 55 ґр. з почтовою оплатою, котрі то гроші може емі-

ґрант переслати товариству в почтових марках. Товариство може також, о скільки це потрібне, зробити подання до військових влад, коли еміґрант подасть докладно рік, місяць, день уродження і місце своєї приналежности. За подання до військових влад враз з почтовою оплатою числить товариство 1 злп. 75 ґр., яку то квоту можна переслати листом в почтових марках.

Еміґрант повинен також перед своїм виїздом до Канади учитися говорити й писати з українсько-англійського самоучка, який видало Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами. Самоучок можна одержати в Товаристві: брошурований по 2 злп. а оправлений в полотно за 2 злп. 50 гр.; на пересилку треба долучити марку за 80 гр. Коли Товариство висилає самоучок за посліплатою, тоді дочислює до ціни книжки ще квоту 1 злп. 40 ґр., в якій міститься почтова оплата і оплата за посліплату.

Виїзджаючи до Канади мусить кожний знати, що там є багато українських фармерських і робітничих орґанізацій, а також Товариство Опіки над Українськими Переселенцями в Вінніпеґу, яке опікується нашими еміґрантами, прибувшими з краю. Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові стоїть у тісних звязках з товариством Опіки над Українськими Переселенцями в Вінніпеґу і поручає йому заопікуватися нашими еміґрантами і подати їм поміч в разі потреби. На сам початок і в дальшому життю найде кожний український еміґрант в українських інституціях в Канаді пораду, поміч і потрібні інформації.

КАНАДА.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

При Інституті ім. Петра Могили в Вінніпеґу істнує студентський кружок „Прометей“. Завданням кружка гуртувати українських студентів, уладжувати дискусії, концерти та забави. При кружку істнує теж орхестра під проводом п. Крипякевича.

Протягом 1928 року відбулося кілька дискусійних вечорів. Один з них на тему „Чи українці в Північній Америці засимілюються“, викликав довгі суперечки і був дуже оживлений.

Кружок мав намір видавати свій постійний орґан під наголовком „Прометей“, одначе вийшло лише одно число.

Відбуваються теж деколи концерти й забави. Сходини кружка відбуваються що суботи.

ЗИМА В КАНАДІ.

Погода в Канаді дуже змінчива й непевна. Ось до 15. грудня було так тепло, що один фармер в Портенс Плейне волочив свою ріллю а вже один день пізніше почалася зима і не уступає. Снігу впало небагато, зате морози були й є великі.

ЗБІР ПШЕНИЦІ.

Домініяльне статистичне Бюро в Оттаві подає до відома, що цього року випродукувала Канада 500.613.000 бушлів пшениці; з того на самі три степові провінції Канади припадає 497.598.000 бушлів. Повищі числа представляють суму о 49.869.000 бушлів менше, чим були урядові звідомлення ще в вересні.

Виїзд до Арґентини.

ХТО МОЖЕ ЇХАТИ ДО АРҐЕНТИНИ?

Еміґрація до Арґентини є обмежена і тепер можуть туди виїхати тільки такі катеґорії еміґрантів:

1) Рееміґранти, які мають свідоцтво арґентинської поліції, що вони підчас свого побуту в Арґентині морально заховувалися і не були судово карані, а також свідоцтво моральности польських властей за час свого побуту в Польщі. Рееміґранти мусять перед виїздом з Арґентини вистаратися в арґентинській поліції вище згадане свідоцтво;

2) Поодинокі особи, або цілі родини, які мають позволення на вїзд від арґентинського Ґенерального Іміґраційного Уряду в Буенос Айрес (т. зв. афідавіт);

3) Рільні робітники і рільничі родини, які мають посвідку польських властей, що вони є рільниками і їдуть до Арґентини в цілі праці на ріллі.

Інших катеґорій еміґрантів тепер до Арґентини не пускають.

СТАРАННЯ ПРО Т. ЗВ. АФІДАВІТ.

Про позволення на вїзд еміґрантів до Арґентини можуть старатися їх свояки або приятелі, які мешкають в Арґентині. В тій цілі мусять вони вносити по еспанськи подання до Ґенерального Іміґраційного Уряду в Арґентині. В поданню мусить бути подана адреса того, що просить і роботодавця, та висота денного або місячного заробітку. Правдивість цього подання мусить потвердити роботодавець, якась відома гуманітарна інституція, парох чи інша якась достовірна особа. До подання треба долучити свідоцтво моральности того, що просить, виставлене через місцеву арґентинську поліцію і метрику цеї особи, яку хочеться спровадити до Арґентини. Для жінок і дівчат вище 21 літ видає Ґенеральний Іміґраційний Уряд позволення на вїзд тільки тоді, наколи вони їдуть до мужів, родичів, братів, або сестер.

Коли Ґенеральний Іміґраційний Уряд затвердить це подання і видасть дозвіл на вїзд до Арґентини, тоді треба цей дозвіл потвердити ще в польському консуляті в Буенос Айрес. На випадок затвердження, польський консулят виставляє т. зв. карту візвання і звертає всі документи тому, що просить, а цей відсилає їх листовно під адресою еміґранта.

Досі затвердження подання через Іміґраційний Уряд і польський консулят можна було полагодити через почту. В останньому часі заходять випадки, що польський консулят взиває того, що просить, аби

він особисто приїхав до Буенос Айрес. При великих віддалях і доріжні арґентинських залізниць спричинює це великі видатки і втрату часу, що утруднює старання про дозвіл на віїзд до Арґентини.

Треба зауважити, що з причини недостачі в Арґентині українського товариства опіки над переселенцями, виробленням позволення на віїзд до Арґентини занимаються звичайно безплатно бюра корабельних товариств, або адвокати і ріжного роду аґенти та покутні писарі за великою заплатою, що доходить до 40 долярів.

ВИЇЗД БЕЗ АФІДАВІТІВ.

Без афідавітів можуть їхати мущини від 18 до 60 літ, які є рільниками і хочуть працювати в Арґентині на ріллі. Хлопці нижче 18 літ можуть їхати тільки в товаристві і під опікою родичів, повнолітнього брата, або судового опікуна. Жінки можуть їхати тільки в товаристві і під опікою мужа, родичів, або судового опікуна (о скільки це сироти). Самітні дівчата вище 21 літ можуть їхати тільки з рідним, повнолітним братом.

ІНШІ УМОВИНИ ВИЇЗДУ.

Всі еміґранти, що їдуть до Арґентини, мусять бути здорові. Стан здоровля провірюють лікарі корабельних товариств по бюрах на провінції, в їх централях в Варшаві, в портових містах а остаточно при висіданні з корабля провірює арґентинський державний лікар в Буенос Айрес.

Читати не потреба вміти.

КОШТА ПОДОРОЖИ.

Подорож III. клясою з місця закупна корабельної карти до Буенос Айрес коштує у всіх корабельних товариствах однаково:

950 золотих або 107 долярів на звичайних кораблях від одної дорослої особи вище 10 літ, 112 долярів або 1.000 золотих на поспішних кораблях або 116 долярів на люксусових кораблях. За діти від 5 до 10 літ платиться половину, за діти від 1 до 5 літ четвертину, за немовлята до 12 місяців не платиться нічого.

По приїзді до Буенос Айрес мають право всі еміґранти на 5 дневний безплатний побут і харчі в еміґраційному готелі. Надто всі еміґранти дістають від арґентинського уряду безплатний переїзд залізницями до місця праці.

ЯК СТАРАТИСЯ ПРО ВИЇЗД ДО АРҐЕНТИНИ?

Особи або родини, які хочуть їхати на афідавіти, мусять вислати своїм своякам або приятелям своє свідоцтво уродження, а замужні жінки свою метрику вінчання. Вони мусять чекати, аж їх свояки або приятелі вистараються і пришлють їм дозвіл на віїзд до Арґентини.

ЛІКАРСЬКЕ СВІДОЦТВО.

Перед розпочаттям старань до виїзду треба упевнитися про стан свого здоровля через лікарські оглядини в бюрі цього корабельного товариства, через яке еміґрант хоче їхати. На випадок, коли лікар узнасть його за здібного до виїзду, то виставляють йому лікарське свідоцтво, яке мусить мати фотоґрафію. Це лікарське свідоцтво потрібне є еміґрантові пізніше в цїли одержання польської і арґентинської візи.

ДОЗВІЛ ЕМІҐРАЦІЙНОГО УРЯДУ.

Всі еміґранти, так ті, що їдуть за афідавітом, як і ті, що їдуть без афідавіту, мусять внести до Еміґраційного Уряду подання о дозвіл на безплатний пашпорт. Це подання мусить перед цим потвердити громадський уряд. Особи, які їдуть за афідавітом мусять долучити до подання свій афідавіт. Вказаним є, щоби рільники, які їдуть без афідавіту, а мають в Арґентині свояків або приятелів і мають від них приватні листи з їх арґентинською адресою, долучали до подання ці листи, а коли Еміґраційний Уряд набере з них переконання, що даний еміґрант може мати надію знайти працю при рільництві при помочі своїх свояків або приятелів, то скорше залагодять подання о позволення на безплатний пашпорт. Зауважити треба, що тепер Еміґраційний Уряд полагоджує подання рільникам без афідавіту протягом двох до трьох місяців, а для родин тільки тоді, о скільки їм по заплаченню подорожи остається около 300 долярів, потрібних на початок рільної господарки в Арґентині.

ПАШПОРТИ.

Дозвіл на видачу безплатного пашпорту відсилає Еміґраційний Уряд до приналежного староства і листовно повідомляє про це еміґранта. Тоді може еміґрант вибрати зі староства свій безплатний пашпорт. Щоби дістати пашпорт зі староства, треба внести подання до староства о цей пашпорт і долучити до нього: метрику, свідоцтво приналежности, свідоцтво моральности, кваліфікаційне свідоцтво з поліції, свідоцтво скарбового інспекторату, що еміґрант не залягає з податком, а мущини від 18 до 26 року життя, о скільки на військових книжечках не мають катеґорії „C“ або „D“ позволення з П. К. У. Стемпель на подання до староства коштує 3 золоті, а від кожного залучника 50 сотиків.

ПЛАТА ЗА КОРАБЕЛЬНУ КАРТУ.

Завдаток на корабельну карту можуть приняти корабельні товариства щойно тоді, як Еміґраційний Уряд видасть еміґрантові позволення на безплатний пашпорт. Завдаток можна складати 50 золотих або 5 долярів. Решту ціни за перевіз платиться перед відїздом в польській валюті або в долярах по денному курсі.

ВІЗИ.

Польську візу видає Еміґраційний Уряд безплатно. Щоби одержати цю візу, треба предложити Еміґраційному Урядові: пашпорт, заплачену корабельну карту, лікарське свідоцтво і свідоцтво з громади з фотоґрафією, в якому посвідчається: про-

фесія або заняття еміґранта, що він не був в останніх 5 роках судово караний, що ніколи не був умово хорий і не був жебраком, і що є здібний до праці: це мусить ствердити або поліція або староство. А коли їдеться за афідавітом, то також треба долучити цей афідавіт.

Арґентинська віза коштує 3 доляри і видає її перед відїздом арґентинський консулят в Варшаві. Консулеві муситься предложити ці самі документи, що й Еміґраційному Урядові, а надто дві фотоґрафії.

ВИЇЗД.

Речинець до транспорту визначають корабельні товариства на яких 8 днів перед виїздом корабля з европейського порту. До цих речинців треба примінитися, щоби опісля не чекати довго на відїзд другого корабля.

ПОМІЧ ЕМІҐРАНТАМ.

Українські еміґранти, які мають намір виїхати до Арґентини за афідавітом або без афідавіту, повинні інформуватися перед виїздом у своїх свояків або приятелів про умовини праці і життя. Хто не має до кого звернутися в Арґентині, повинен засягнути в тій справі інформацій в Товаристві Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові. Наше товариство уділяє також інформацій і порад в справі вироблення потрібних до виїзду документів, дає їм потрібні до цього друки і на бажання виповнює їх.

Тому кожний український еміґрант повинен звертатися до свого товариства по інформації, пораду і поміч.

АРҐЕНТИНА.

Проказа в Буенос Айрес.

Велике занепокоєння викликав в Буенос Айрес випадок, який мав місце в одній тамошній родині. Одна мати застрілила свою 15-літню доньку, в якої завважила проказу. Це саме сталося з дальшою своячкою застріленої, котра теж занедужала проказою і її також застрілив брат. В звязку з тими випадками вийшли на яву, що в Арґентині є дуже багато прокажених. В останніх кількох місяцях тутешня поліція задержала на вулицях, кавярнях і кінематоґрафах 84 прокажених. Також з краю приходять вісти про численні випадки прокази. В провінції Corrientes стверджено 600 випадків.

Для прокажених будує арґентинський уряд спеціяльний захист на острові „Серіто" над рікою Альто Парана. В захисті знайде приміщення локищо 20 родин. Будова дальших захистів в проекті.

Український еміґранте!

Коли тебе доля пригнітає, коли голод заглядає тобі в очі, коли в ночі тобі сняться гарні сни про далекі чарівні краї — не вір тим снам. Не кидай рідної землі, яку потом і кровю зросили твої діди й батьки. Старайся працею поправити свою долю тут на батьківській землі.

Колиж до тебе приступить невідома тобі людина й почне на ухо тобі шептати, що десь там далеко люде живуть наче в раю, що земля там родить без праці — не вір їй, гони від себе, бо вона лише на твоє нещастя чекає. Їй байдуже, що станеться з тобою, з твоєю жінкою і діточками, вона має лише свій зиск на увазі і тому так гарно, так принадно і так облесливо до тебе промовляє.

Колиж справді для тебе виходу немає, коли ти вже рішився їхати на чужину, то роби це розумно. Спитай про раду добрих і розумних людей, роби все із застановою, поволи і по надумі. В тій цілі удайся до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами. Свої люде тобі порадять, як і що маєш зробити. Вони тобі не дадуть злої ради ні інформації, вони тебе не обдурять ні не обманять. Послухай їх бо це твої брати, які тебе розуміють, і бажають тобі добра.

Коли вчуєш, що твій родич або сусід вибирається в дорогу, побалакай з ним. Порадь йому, а коли сам не можеш, то справ його лише до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами. Скажи йому нехай нікого не слухає, хто чекає на його згубу. Нехай слухає добрих і чесних людей.

Коли в часі мандрівки на чужину, в потягу чи на пароплаві зустрінеш свого земляка, якому важко все зрозуміти, з якого всі насміваються, ним помітують, стань в його обороні. Не дай йому зробити кривди. Порадь йому, навчи його, сядь біля нього на пароплавному помості, візьми до рук самоучок чужої мови і учіться разом. Коли приїдете до чужого краю, вам обом лекше буде, коли будете знати чужу мову.

Коли опинишся вже на чужій землі, коли доїдеш до своєї цілі, поступай лише після тих вказівок, які тобі дало Товариство Опіки над українськими Еміґрантами. Відразу заберися до праці, не гайнуй часу! На чужині так само, а може й важче, треба працювати як у рідному краю. Не надійся на нічию ласку ні поміч. Твоє майбутнє залежить виключно від тебе самого, від твоїх рук і твого мозку.

Колиж жаль і туга наляже твоє серце, не піддавайся настроям. Все перенеси, все перетрівай, не попадай в розпуку. Між чужими людьми, серед нових умовин кожному важко в перших днях і неодно бачить він в ще чорніших красках, як воно є в дійсности.

При кожній нагоді: при праці й при відпочинку, на радощах і в смутку, на самоті й в гурті — завжди памятай, що ти син свого народу, що в дома остали рідні брати й сестри. Не смієш про них забувати! Не смієш забути рідної мови батьків своїх! Будь свідомим українським еміґрантом, бо лише тоді шанувати тебе будуть чужі, лише тоді будуть тебе вважати за людину.

ВСЯЧИНА.

Звіринні фарми.

Аляска це півострів, в Північній Америці. Належить він до Зєдинених Держав, які закупили його від колишньої Росії. Хоч Аляска лежить у ледяній полосі й життя на ній для непривичного чоловіка тяжке, є вона дуже багатою країною. Підприємчиві американці відкрили на ній багато копалень і це дало притоку, що багато людей почало навідуватися на Аляску й почали шукати за скарбами. Повстали через це перші кольонії білих, побудовано залізницю і тепер Аляска не та, що була перед роками. Звіринний світ на Алясці багатий, головно живуть там білі ведмеді, північні лиси, видри і т. п. З цього черпають мешканці Аляски великі зиски. Торговля шкурами цих звірят перемінилася у велику індустрію і шкури ці продають американські торговці за великі гроші на ринках в Зєдинених Державах.

Найбільший попит є за видрами. Видра, це сотворіння, що своєю породою наближене до тхіра. Живе вона на воді і на землі і кормиться головно рибою та мясом їжака.

Тому підприємчиві американці почали заводити розплодові фарми видр а тим самим число видр на Алясці незвичайно зросло. Розплодових фарм на Алясці сьогодні дуже багато. Одна фарма, коли добре ведена, приносить в році около 10 тисяч долярів.

Крім фарм видр заводять американці також фарми лисів. Їх закладають головно на островах, що находяться недалеко берегів Аляски. Кормлять їх також рибою.

До закладання цих фарм приневолило американців це, що як видр так і лисів було вже мало на Алясці а то наслідком безнастанних ловів. Побоювалися навіть, що їх зовсім не буде. Тепер цієї небезпеки вже нема.

ХРОНІКА.

Український міліонер. В Шікаґо живе український бізнесмен Кіндрат Савяк, якого маєток числять на близько міліон долярів. Він тепер дає фінансову допомогу українському центральному комітетові, який приготовляє участь українців у виставі з нагоди 100 літніх роковин міста Шікаґа в 1933 році.

Морози в Америці. В середніх стейтах Америки панують так сильні морози, що багато людей позамерзало. В деяких місцевостях морози доходили до 40 степенів.

Боротьба з перебіжниками. Американський уряд призначив два міліони долярів на цілі береження канадійської та мексиканської границі, через які досі дуже багато людей перекрадалося до Зєдинених Держав.

Нещасливий випадок на копальні. Дня 1. грудня м. р. згинув траґічною смертю в копальні недалеко міста Олифанту в Зєдинених Державах Америки український робітник-еміґрант Михайло Селецький. Покійний походив зі села Улюч, пов. Березів.

Самогубство. Український еміґрант Василь Кирило, замешкалий в Ню-Йорку при Іст. 8 вул., наслідком родинних непорозумінь кинувся в дні 5 грудня м. р. до води, де й потонув. Коли витягнули його з води, вже був мертвий.

До наших читачів!

Вступаємо у третій рік нашого видавництва. Як і попередніх літ наш часопис буде появлятися два рази в місяць і приносити буде крім засадничих статтей на теми еміґрації багатий інформаційний діл про можливости еміґрації до країв Европи і заморських держав. Містити будемо дописи наших кореспондентів з усіх центрів української еміґрації про тамошнє життя наших переселенців та умовини праці.

Кожний український еміґрант, який не бажає впасти жертвою еміґраційних гієн, який хоче мати правдиві інформації, повинен стати передплатником *„Українського Еміґранта“*.

„Український Еміґрант“ повинен находитися по всіх читальнях і кооперативах, на столі кожного громадянського діяча — бо еміґрація це суспільне питання, яке повинно інтересувати кожного члена нації.

„Українського Еміґранта“ повинні читати всі українські переселенці, які опинилися на чужій землі і не лише читати, але написати свої завваги і спостереження до редакції, щоби це можна було використати й подати до відома тих, які думають покинути рідний край.

„Українського Еміґранта“ повинен брати в дорогу кожний, хто виїздже на чужину.

„Українського Еміґранта“ передавайте з рук до рук, від хати до хати, бо тільки тим способом охороните загал перед несовісними аґентами.

Передплата лишається далі незмінена, а саме: річно 8 зол., піврічно 4 зол., чвертьрічно 2 зол.

Гроші посилати або чеком на конто П. К. О. 153.315, або грошевими переказами.

ВИДАВНИЦТВО „УКРАЇНСЬКОГО ЕМІҐРАНТА“.

Видає Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами. — За редакцію відповідає Генрик Рогожинський.
З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.